

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN**

BỘ Y TẾ

TRƯỜNG ĐẠI HỌC Y DƯỢC

DƯƠNG THỊ HỒNG NGỌC

**NGUYÊN NHÂN VÀ KẾT QUẢ ĐIỀU TRỊ
VIÊM PHỔI DO VI KHUẨN Ở TRẺ DƯỚI 5 TUỔI
TẠI BỆNH VIỆN TRUNG ƯƠNG THÁI NGUYÊN**

LUẬN VĂN BÁC SĨ NỘI TRÚ

THÁI NGUYÊN, NĂM 2020

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

BỘ Y TẾ

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN

TRƯỜNG ĐẠI HỌC Y DƯỢC

DƯƠNG THỊ HỒNG NGỌC

**NGUYÊN NHÂN VÀ KẾT QUẢ ĐIỀU TRỊ
VIÊM PHỔI DO VI KHUẨN Ở TRẺ DƯỚI 5 TUỔI
TẠI BỆNH VIỆN TRUNG ƯƠNG THÁI NGUYÊN**

Chuyên ngành: Nhi khoa

Mã số: NT 62 72 16 55

LUẬN VĂN BÁC SĨ NỘI TRÚ

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC

TS KHÔNG THỊ NGỌC MAI

THÁI NGUYÊN, NĂM 2020

LỜI CAM ĐOAN

Tôi là Dương Thị Hồng Ngọc, học viên lớp Bác sĩ nội trú K11, chuyên ngành Nhi khoa, Trường Đại học Y - Dược Thái Nguyên xin cam đoan:

1. Đây là luận văn do bản thân tôi trực tiếp thực hiện dưới sự hướng dẫn của TS Khổng Thị Ngọc Mai.

2. Nghiên cứu này không trùng lặp với bất kỳ nghiên cứu nào khác đã được công bố tại Việt Nam.

3. Các số liệu và thông tin trong nghiên cứu là hoàn toàn chính xác, trung thực và khách quan, đã được xác nhận và chấp thuận của cơ sở nơi nghiên cứu.

Tôi xin hoàn toàn chịu trách nhiệm trước pháp luật về những cam kết này.

Thái Nguyên, tháng 10 năm 2020

Người viết cam đoan

Dương Thị Hồng Ngọc

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình hoàn thành luận văn này, tôi đã nhận được sự hướng dẫn, giúp đỡ và động viên của tất cả thầy cô, bạn bè đồng nghiệp và gia đình.

Lời đầu tiên tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc nhất tới TS Không Thị Ngọc Mai - người thầy đã trực tiếp hướng dẫn, chỉ bảo, dìu dắt tôi trên con đường nghiên cứu khoa học.

Tôi xin trân trọng cảm ơn: Ban Giám hiệu, Phòng Đào tạo, các thầy cô Bộ môn Nhi Trường Đại học Y - Dược Thái Nguyên.

Tôi xin chân thành cảm ơn Ban Giám đốc và Tập thể cán bộ nhân viên Trung tâm Nhi khoa – Bệnh viện Trung ương Thái Nguyên đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong suốt quá trình triển khai đề tài, học tập và nghiên cứu.

Tôi xin chân thành cảm ơn khoa Hồi sức tích cực chống độc - Bệnh viện Sản Nhi tỉnh Phú Thọ - nơi tôi công tác đã tạo điều kiện thuận lợi, giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập và hoàn thiện luận văn.

Và cuối cùng tôi xin cảm ơn gia đình người thân, tất cả các đồng nghiệp và bạn bè đã luôn động viên, khích lệ, giúp đỡ tôi cả về tinh thần và vật chất trong quá trình học tập và nghiên cứu.

Thái Nguyên, tháng 10 năm 2020

Tác giả

Dương Thị Hồng Ngọc

MỤC LỤC

TRANG PHỤ BÌA

LỜI CAM ĐOAN

LỜI CẢM ƠN

MỤC LỤC

DANH MỤC VIẾT TẮT

DANH MỤC BẢNG

DANH MỤC HÌNH BIỂU ĐỒ

ĐẶT VẤN ĐỀ.....	1
CHƯƠNG 1: TỔNG QUAN.....	3
1.1. Định nghĩa và phân loại viêm phổi ở trẻ em dưới 5 tuổi.....	3
1.2. Nguyên nhân viêm phổi do vi khuẩn ở trẻ dưới 5 tuổi.....	5
1.3. Tình hình kháng kháng sinh của vi khuẩn.....	12
1.4. Chẩn đoán.....	16
1.5. Điều trị.....	17
CHƯƠNG 2: ĐỐI TƯỢNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.....	26
2.1. Đối tượng nghiên cứu.....	26
2.2. Địa điểm và thời gian nghiên cứu.....	26
2.3. Phương pháp và thiết kế nghiên cứu.....	27
2.4. Cỡ mẫu.....	27
2.5. Biến số và chỉ số nghiên cứu.....	27
2.6. Phương pháp thu thập số liệu.....	33
2.7. Phương pháp xử lý số liệu.....	33
2.8. Sai số và cách khống chế.....	34

2.9. Đạo đức nghiên cứu	34
CHƯƠNG 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU	35
3.1. Đặc điểm chung của đối tượng nghiên cứu	35
3.2. Nguyên nhân và tính kháng kháng sinh của vi khuẩn gây viêm phổi ở trẻ dưới 5 tuổi	38
3.3. Kết quả điều trị viêm phổi do vi khuẩn.....	45
CHƯƠNG IV: BÀN LUẬN.....	52
4.1. Đặc điểm của đối tượng nghiên cứu	52
4.2. Nguyên nhân gây bệnh viêm phổi ở trẻ từ 2 tháng đến 5 tuổi.....	58
4.3. Tính kháng kháng sinh của vi khuẩn gây viêm phổi	64
4.4. Kết quả điều trị viêm phổi do vi khuẩn.....	68
KẾT LUẬN	76
KHUYẾN NGHỊ.....	78
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	
DANH MỤC CÔNG TRÌNH NGHIÊN CỨU ĐÃ CÔNG BỐ.....	
PHỤ LỤC	

DANH MỤC KÍ HIỆU, CHỮ VIẾT TẮT

Kí hiệu	Tiếng Anh	Tiếng Việt
CAP	Community-acquired pneumonia	Viêm phổi mắc phải tại cộng đồng
Hib	<i>Haemophilus influenzae</i> type b	<i>Haemophilus influenzae</i> tuýp b
HAP	Hospital-acquired pneumonia	Viêm phổi mắc phải tại bệnh viện
HCAP	Health care-associated pneumonia	Viêm phổi liên quan đến chăm sóc y tế
<i>H. influenzae</i>	<i>Haemophilus influenzae</i>	
KS		Kháng sinh
<i>K. pneumoniae</i>	<i>Klebsiella pneumoniae</i>	
<i>M. catarrhalis</i>	<i>Moraxella catarrhalis</i>	Song cầu gram âm
PCV	Pneumococccal Conjugate Vaccin	Vắc xin liên hợp phế cầu
RLLN		Rút lõm lồng ngực
<i>S. aureus</i>	<i>Staphylococcus aureus</i>	Tụ cầu vàng
SHH		Suy hô hấp
<i>S. pneumoniae</i>	<i>Streptococcus pneumoniae</i>	Phế cầu
VK		Vi khuẩn
VP		Viêm phổi
VPCĐ		Viêm phổi cộng đồng
VPBV		Viêm phổi bệnh viện
VPN		Viêm phổi nặng
WHO	World Health Organization	Tổ chức Y tế Thế giới

DANH MỤC BẢNG

Bảng 1.1. Điều trị VPCĐ theo kinh nghiệm bệnh nhân nội trú.....	19
Bảng 3.1: Phân bố đối tượng theo tuổi, giới.....	36
Bảng 3.2: Phân bố đối tượng theo địa phương, dân tộc.....	36
Bảng 3.3: Phân bố đối tượng theo độ nặng của bệnh	38
Bảng 3.4: Tình hình sử dụng kháng sinh trước nhập viện.....	37
Bảng 3.5: Tỷ lệ phân lập vi khuẩn thu được	38
Bảng 3.6: Phân nhóm nguyên nhân theo tuổi	39
Bảng 3.7: Nguyên nhân gây bệnh VP tại cộng đồng, bệnh viện	39
Bảng 3.8: Nguyên nhân gây bệnh VP theo mức độ nặng.....	41
Bảng 3.9: Nguyên nhân gây bệnh theo địa dư	41
Bảng 3.10: Tỷ lệ phân lập vi khuẩn <i>H. influenzae</i> với tiêm chủng đủ và không đủ Hib (áp dụng với trẻ từ 6 tháng).....	42
Bảng 3.11: Tỷ lệ phân lập vi khuẩn phế cầu với tiêm chủng đủ và không đủ phế cầu (áp dụng với trẻ từ 6 tháng)	42
Bảng 3.12: Tỷ lệ kháng kháng sinh của vi khuẩn <i>S. pneumoniae</i>	43
Bảng 3.13: Tỷ lệ kháng kháng sinh của vi khuẩn <i>H. influenzae</i>	44
Bảng 3.14: Tỷ lệ kháng kháng sinh của vi khuẩn <i>S. aureus</i>	45
Bảng 3.15: Sự đề kháng kháng sinh của <i>S. pneumoniae</i> với tình trạng dùng kháng sinh trước vào viện	46
Bảng 3.16: Kết quả điều trị	47
Bảng 3.17: Kết quả điều trị theo mức độ nặng	48
Bảng 3.18: Kết quả điều trị theo tuổi	48
Bảng 3.19: Kết quả điều trị theo tình trạng sử dụng kháng sinh trước vào viện...	49
Bảng 3.20: Kết quả điều trị theo giới	49
Bảng 3.21: Kết quả điều trị theo vi khuẩn gây bệnh.....	50
Bảng 3.22: Kết quả điều trị theo liệu trình kháng sinh tại viện	50

Bảng 3.23: Thời gian điều trị trung bình theo mức độ nặng.....	51
Bảng 3.24: Thời gian điều trị với hoàn cảnh mắc bệnh.....	51
Bảng 3.25: Thời gian điều trị trung bình theo tuổi	51
Bảng 3.26: Thời gian điều trị theo vi khuẩn gây bệnh.....	52
Bảng 4.1: So sánh tỷ lệ vi khuẩn gây viêm phổi với một số nghiên cứu khác	60

DANH MỤC HÌNH VÀ BIỂU ĐỒ

Biểu đồ 1: Phân bố các bệnh kèm theo.....	36
---	----